

OKULA BAŞLAMA

Sevgili ve Sayın Veli,

Öncelikle okulumuz bünyesine hoş geldiniz. Çocuğunuz artık 5. yaşında ve okul, sınıf, öğretmen ve pek çok kavramla, ilk kez karşılaşacak. İnanıyorum ki, bu kavramları çok sevecek. Çocuğunuz artık bizim de çocuğumuz olacak.

Ancak unutmayalım ki bu yeni hayata başlangıç, bazı sıkıntılara gebe. Yaşamının bu dönemine kadar her zaman ailesinin koruması altında olan çocuğumuz artık kendi ayakları üzerinde durmayı öğrenecek. Birkaç saatliğine de olsa çok sevdiği ebeveynden ayrılması gerekecek. Kalabalık bir sosyal ortamda kendi varlığını hissedecek ve varlığını kanıtlaması gerekecek. Bu uyum sürecinde bazı ruhsal değişimler ve sıkıntılar yaşayabilir. Bize düşen, bu güne kadar pek çok zorluğu aşmış büyükler olarak onlara destek olmak. Okul ve aile olarak beraberce, uyum ve iletişim halinde hareket edersek bu zorlu dönemi daha rahat ve verimli geçirebiliriz. Bu eğitim bülteninde yararlı bilgi ve öneriler bulacağınıza inanıyorum.

Okula Hazır Olma

Okula alışma döneminde çocuğun okula gitmek isteyip istememesi çok önemlidir. Bir çocuğun okula hazır olduğunun en önemli işaretlerinden biri ise anneden ayrılmada sorun yaratmaması ve kısa sürelerle de olsa evden ayrılmaya istekli olmasıdır. Genellikle anneden ayrılmaya istekli olan çocuk, konuşması diğer yetişkinler tarafından da kolayca anlaşılabilen çocuktur. Parkta veya dışarıda oynayan çocuklara ilgi gösterme de grup yaşantısına hazır olmanın önemli işaretlerinden biridir. Çocuk, bu oyunlara katılmadan sadece izlemek istese bile bu ilgi çocuğun kendini yetişkinden koparabileceğini gösterir. Bu bültenin elinize okul açılmadan geçmesinin nedeni de aslında, bu konuda eğer gerekiyorsa önlem almanız için zaman sağlamaktır. Yani, eğer çocuğunuzun kendine güveninin yetersiz olduğunu düşünüyorsanız, sosyal ortamlara girmekte zorlanıyorsa, sizden kopamıyorsa okul dönemi gelmeden bu konuda gerekli hazırlığı yapmanızı öneririm. Örneğin kendini rahatça ifade etmesini destekleyin. Onu sabırla dinleyin. Sözü kesmeyin, fikirlerine değer verdiğinizi belli edin. Yalnız başına yapabileceği görevler verin. Mesela, marketten bir şeyler almasını sağlayın, evin bazı işlerini onun sorumluluğuna verin. Tabii, sorumluluk verirken yerine getirebileceği görevler vermeye dikkat edin. Kapasitesinin üzerinde vereceğiniz görevler kendine güvenini daha da zedeleyecektir. Kaş yaparken göz çıkarmayalım. Kuşkusuz tüm bunların dışında çocuğun temel özbakım becerilerini de kazanmış olması gerekir. (Bu konuda çocuklar arasında önemli bireysel ayrılıklar olmakla birlikte 5. yaş grubunun özbakım becerilerini kazanmış olması gerekir.)

Okul öncesi eğitime başlama, çocuk için stres yaratan bir olay olmamalıdır. Böyle bir gruba katılma, çocuk için anneden veya alıştığı bakıcısından ayrılma, grup içinde kurallara uyma ve bir odada bir sürü çocukla bir arada yaşamayı başarma gibi pek çok farklı anlam taşır. Eğer anasını, bu ayrılığın etkilerini en aza indirerek başlarsa (örneğin başlangıçta annenin de bir süre çocuğun yanında kalmasını sağlarsa) çocuk için uyum sağlama daha kolaylaşır. Çocuk sonuç olarak orada kalacağını ve hiçbir çocuğun başında özel bir yetişkinin bulunmadığını kavrayacak ve anneden vazgeçecektir.

Çocuğun okula hazır olması kadar sizin çocuğunuzun okula vermeye hazır olup olmadığınız da önemlidir. Çocuğu anasınına verdiğiniz için eğer, yalnızlık, çaresizlik, suçluluk, kaygı, çocuğu kaybetme korkusu ve hatta öfke gibi duygular yaşıyorsanız onlarla yüzleşin.

- *Enerjinizi, bu duygularla baş etmek için harcayın. Siz gözleriniz yaşarmadan çocuğu okula bırakabildiğiniz zaman, çocuğun da bu ayrılıkla başa çıkabildiğini göreceksiniz.*

Çocuklarımız, anasınıfına başlarken çok yeni ve değişik bir deneyimle karşı karşıyalar. Eğitimciler ve ebeveynler olarak öncelikle bu farklılığın bilincinde olmalıyız. Çocuğunuz, daha önce okul öncesi eğitimden geçmiş olsa bile okulun ilk günlerinde birtakım uyumsuzluklar yaşayabilir. Bugüne kadar ailenin odak noktası olan, gün içinde saat ve davranış kısıtlaması yaşamayan ve hep tanıdığı, güvendiği insanlarla birlikte olan çocuğunuzun artık sorumlulukları genişlemeye başlayacak ve değişik insanlarla farklı bir sosyal çevreye girecektir. En etkilisi, sizden bir süreliğine ayrı kalacaktır. Bu değişiklik, çocukta birtakım ruhsal gerilimlere yol açabilir. Özellikle daha önce aile dışına çıkmamış, sosyal ilişkileri gelişmemiş, anneye aşırı bağımlı ve yeni kardeşi olmuş ya da küçük kardeşi olan çocuklarda uyum güçlüğü daha fazla görülür. Çocuğun zihninden,

“Acaba okulda kaybolur muyum?”

“Acaba büyük çocuklar bana zarar verir mi?”

“Eve tekrar nasıl döneceğim?”

“Derste tuvaletim gelirse ne olacak?”

“Öğretmenim bana kötü davranır mı?”

gibi sorular geçer. Bu kaygı belirtisi sorular ve çocuktaki etkisi, her çocukta farklıdır. Kimi çocuk bu yeni durumun hemen üstesinden gelirken, kimisi için yardım gerektiren ciddi bir soruna; okul fobisine dönüşebilir. Okul fobisine kapılan çocuklar, okula olan isteksizliklerini tipik bir biçimde bedensel yakınmalarla dile getirirler ve anne babalarını okula gitmemek için ikna etmeye çalışırlar. Okul fobisi olan çocukların mide bulantısı, karın ağrısı, baş ağrısı gibi şikâyetleri genellikle sabahları uyanır uyanmaz başlar ve okula gitmemelerine karar verilir verilmez de sona erer. Çocuklarda okul fobisinin oluşma sebepleri ise şunlardır:

- Çocuğun anneye gerektiği kadar **nitelikli zaman** geçirmemesi,
- Anne-babanın sosyal ilişkilerinin yeterli olmaması, çocuğun evden dışarıya fazla çıkmamasıyla **sosyal anlamda gelişmemiş** olması,
- Çocuğun okul konusunda **korkutulması**,
- Anneye aşırı **bağımlı** olması,
- Yeni doğan bir **kardeş** veya evde küçük bir kardeş olması,
- Çocuğun daha önceden okul hakkında **olumsuz bir tecrübesi** olması.

Çocuğu Gruba Alistırmak İçin Öneriler →

- Çocukla birlikte birkaç kez okulu ziyaret edin ve onu öğretmeniyle tanıştırın.
- Çocukla bir hafta öncesinden ve ilk gün, okuldaki arkadaşları hakkında konuşun.
- Çocuğunuzun okula gitmeye olan isteksizliğiyle baş edebilmesi için öncelikle nedenini anlamaya çalışın ve çocuğun bu sorununu çözün. Eğer ona yeterince zaman ayıramadığınızı fark ederseniz, daha çok zaman ayırın.
- Okul hakkında kötü önyargıları varsa, okulun arkadaş edinme, yeni bilgiler öğrenme gibi faydalı kısımlarını anlatın.
- Onu her zaman sakın ve yargılamadan dinleyin.
- Duygularını anlamaya çalışın. Duygularını onaylayın, “korkak”, “uyumsuz”, “mız mız” gibi sözlerle onu etiketlemeyin.
- Çocuğunuz sabahları kendisiyle birlikte okula gelmeniz konusunda ısrarcı davranırsa **ödün vermeden** onunla konuşmanız, sizin bazı sorumluluklarınız olduğunu, para kazanmak için işe gitmeniz ya da yemek yapmanız, ev işleriyle, alışverişle ilgilenmeniz gerektiğini ona anlatın. Onun da görevinin okula gitmek olduğunu vurgulayın.
- Çocuğunuz ağlıyorsa siz sakın davranın ve üzgün bir ifade takınmayın. Zira çocuğunuz sizin de üzgün olduğunuzu ve okula gitmesinin gerçekten kötü bir şey olduğunu düşünür.
- Diğer çocukların da aynı kendi gibi olduğunu vurgulayın.

- Okula ilk başladığı günlerde bir süre çocukla birlikte kalın ama bunun ne kadar süreceğini çocuğa önceden bildirin ve çocuk daha önce okula alışsa bile sözünüzde durun.
- İlk günler okula çocuğunuzla birlikte geldiğinizde sınıfın içine girmeyi zamanla azaltın ve sınıf kapısından vedalaşın. Vedalaşma süresini uzatmanız, çocuğun sizden ayrılmak istememesini körükleyecektir.
- Ayrılırken mutlaka “hoşça kal” deyin. Yani çocuğun sizi görmediği bir anda kaçır gibi gitmeyin. Size olan güveni sarsılır.
- İlk günler çocuğun sizi aramasına fırsat vermeden çocuğu erken alın.
- Çocuk, kimden en kolay ayrılıyorsa okula onun bırakmasını sağlayın.
- Elinize bir takvim alarak okul günlerini ve tatil günlerini ona gösterin. Okul ders saatleri hakkında bilgi verin. Bu bilgiler onu rahatlatacaktır.
- Akşam eve dönerken o gün yaptığınız ilginç şeylerden söz etmeyin.
- Çocuğunuzla okulda yaşadıkları hakkında konuşun, okulda öğrendiği bir şiiri, şarkıyı size öğretmesini sağlayarak, kitabını, defterini birlikte inceleyerek ona destek olun.
- Çocuğu asla öğretmeni kullanarak “Öğretmenine söylerim seni” gibi sözlerle korkutmayın. Ve lütfen bunu hiçbir zaman yapmayın. Biz onları seviyoruz...
- Okula gidilmesi konusundaki kararlılığınızı hissettirin. Eğer okul dönüşü çocuğunuzun alacağınıza söz verdiyseniz, bu sözünüzü mutlaka tutun ve saatinde okulda gelin. Bu, çocuğun güven duygusunu pekiştirecektir.
- Okula alıştıktan sonraki aylık gözyaşlarını ciddiye almayın.

Umarım bu öneri ve bilgilerin yararı olur.
Hepimize başarılı ve huzur dolu bir okul yılı dilerim.

Okul Öncesi Öğretmeni

